

سىچان بە ي

بىرى واريدى، بىرى يوخويدى، بىر سىچان واريدى؛ قالا باغيندا؛ سو سووريردى يئل اسدى يارپاق دوشدو باشى سىندى. بئلى اتدى يتره، گلدى ائوه بوخجاسىنى باغلادى چوماغىنىن باشىنادوشدو يولا. كوچه ده بىر قايى نىن قاباغىندا قىزلار يىغىشىب گول تىكىردىلر، سىچانى گۇروب دندىلر:

« سىچانا باخ ! سىچانا ! سىچان هارا گندىرسن ؟ »

سىچان دندى:

« زهرى مار سىچان چور سىچان دىينمىرسىز سىچان بە ي . »

دندىلر: « سىچان بە ي هارا گندىرسن ؟ »

دندى: « قالا باغيندا باغبان ايدىم، يئل اسدى يارپاق دوشدو باشىم سىندى، گندىرم شىكايىت ائدم. »

دندىلر: « قايت ئويزه هره ميز بىر اينه باتىرايخ جايىن چىتار. »

سىچان اوباشىب هاممىسىنى اوتدو. يولا دوشوب گتتى. كوچه نىن باشىندا اوغلانلار اشىق

اوينوردولار. سىچانى گۇروب دندىلر: « سىچانا باخ ! سىچانا

سىچان هارا گندىرسن ؟ ! »

دندى: « زهرى مار سىچان، چور سىچان، دىينمىرسىز سىچان بى »

دندىلر: « سىچان بى هارا بئله ؟ ! »

دندى: « قالا باغيندا باغبان ايدىم يئل اسدى يارپاق دوشدو باشىم سىندى، گندىرم شىكايىت ائدم. »

آردى سون صفحه ده

دووشان بالالارى

محمد عابدين پور

فېندىق دندى: « ساندىق خالا انامىز گتتمىشىدى بىزه يىمك تاپا ، چوخ يوباناندان سونرا

اۈلوم حالدا اۈزونو ائوه سالدى بىز چوخ قورخدوق. »

پامبىق دندى: « ساندىق خالا بىر جىنقىلى ال دېرت ، انامىز هم برک يارالانيب همده تب ده يانير. ساندىق خالا بىر از دملە لىدن، چۇر- چۇپدن گۇتوروب گلدىلر. انا دووشانين سىز يىلدىسى ائسوى گۇتوروموشدو. يارالارى گۇينوردو، سوموكلرى زوققولدوردو. ال ذى- نده هاوارى گۇيه قالىخردى.

ساندىق خالا انا دووشانين باشى اوسته گندىب دندى: « آلاسه يامان وئرمه سىن قونشو نويولوبدو؟ »

گۇردو انا دووشانين حالى چوخ قولايىدى، بدنى شىرىم- شىره دى هئىچ ، ستلجم ده اولوبدو. بوخجاسىنى اچىب گتيردىگى كول -كۇسنان بىر از گۇتوروب اووماغا باشلادى. انا دووشان اينىلديه- اينىلديه دندى: « باشان دۇنوم ساندىق خالا ئئيله مە لىسن ائله، اۈلرم بالالارىم قالار. »

ساندىق خالا مېنجىق دان سوروشدو: « ائويزه كشىر * وار؟ »

مېنجىق دندى: « انا مېز ايتىندن بئله كشىر گۇرمه مېشىك. »

ساندىق خالا دندى: « اناز گرک كشىر اشى

ايچه ، ايشمه سه سحره چاتماياچاق »

پامبىق سوروشدو: « ايندى هاردان كشىر تاپماق اولار؟ »

ساندىق خالا دندى: « مئشه نىن او باشىندا بىر كند وار، اول- اولموي ائله اوردا اولاجاق. اما سىز

چوخ كىچىك سىز، گندىب اورا چاتا بىلمه سىز، اۈزوده بو هاوادا. »

پامبىق هەلە لىك دئيه رەك يولا دوشدو، فېندىق دا اونلا هاماش اولدو. مېنجىق دندى: « دا يانين منده گلىم . »

دندىلر: « سن قىزسان، ائوده قال. » * كشىر: يئر كۇكۇ (قالانى گن ساپدا)

قار داغى- داشى بوروموشدو. كولك قارى سۇوروردو. چىللە نىن لاپ او توف- آ- توف اويدو.

پامبىق، فېندىق، مېنجىق، اوچ اىستمە لى دووشان بالالارى بالاجا ائولرىنده لۇيون قالمادى كى لوينا ماسىنلار: يئر ده قالان قورد، گىزلن پاچ ، هابئله چوخلو اويونلار كى باشاير دىلار.

انا دووشان بىر اى بۇئنان قاباق ايتگىن گندە لى هله گلە مېشىدى. انا دووشان دا سحر تئزدن چۆله چىخمىشىدى بە يە بىر از يئر- يىمە لى دن آيىن- لويون دان تاپا. گون اورتا اولدو گلە ملى. اوشاقلار لاپ دارىخمىشىدىلار بالالار- نىگران قالىب

سس سىز- سىمىرسىز بىر بوچاقدا مېسىب، گوزلرىنى قاپىسا تىكمىشىدىلر. ايكىندىيه از

قاليردى بىردن قاپى اچىلدى. انا دووشان اۈزونو اىچرىيه سالىب اوزو قويلو يتره دوشدو. كولك

قايدان كۇفولدادى. فېندىق قاچىب قاپىنى ايشكىلله دى. انا دووشان نئچه يئردن

يارالانمىشىدى، ايسىتمه توتوموشدو: تير- تير تيرته

يىردى، باش- قولاغىندان تيرىدى كى گندىردى. اولنارىن قونشولوقلارىندا بىر قارى

دووشان وارىدى كى داوا- درماندان، سىمىنخ چىلىقدان باشى چىخىردى. پامبىق ايله فېندىق

اۈزلرىنى لونيون ائوينه يئتىرىپ قاپى نى تاق- تاق دۇيدولر. قارى دووشان اۈسكوره- اۈسكوره

چلىگىنى يتره باسا- باسا قاپيا گلدى. اوشاقلارى گۇروب سۇروشدو:

« نه خبردى؟! نويولوب كى قاپىنى يئرىندن ائلىرسىز؟ »

پامبىق دندى: « ساندىق خالا، سان آلاسه هئىچ نه سۇروشما بىزىن تنز گل. »

ساندىق خالا دندى: « آخى من گرک بىلمه م نويولوبدو بە يە بىر زاد لازىم لۇلندو لوندا من بو

قىچىم ايله بىردە نئجه قايداچاغام. »

قار

تاپ ، تاپ ، تاپماجا

كويدن اتديم آغ آيياق
اولدوم آغ شال، آغ پاپاق
ميوه لري دوشورتوم
آغاپلاري اوشوتدوم
داغلاردا يومالانديم
كولك ده كومالانديم
كون ووزدو بيردن بيره
اربييب گنچريم يتره!

بايبيدرا ساغدي

پامبوق دان آغدي
اڤوه گلر - سويادونر ؟

كويدن گلير درويش لر
كوركون يتره سرميشلر
او قدر اوينايميشلار
فورر و ششيل اولموشلار.

قارا باغ ، باغ قارا
ياغدير گنته داغلارا
پوللرايلن باغلارا
قيش كليپ آي اوشاقلار
آغاربيدير دام-دووار
بوز باغلايبيدير سولار
يئنين گندني ييقار

قيش كليپ آي اوشاقلار
شافتا بابا كليبيدير
كولك دونون گنبيدير
هر يتره قار سبيبيدير

قيش كليپ آي اوشاقلار
اوشاقلار هاي ساليبرلار
قارلاري كومباليرلار
قار كونده سي آتيرلار

قيش كليپ آي اوشاقلار
بيري زوونلداق گندير
اوييرسي قاري كورور
بيري سوروتمه سورور

قيش كليپ آي اوشاقلار
قيش قارايلان هاماشدي
قار بوزولان داداشدي
هامي دوسترو، يولداشدي

قيش كليپ آي اوشاقلار
غوش كليپ آي اوشاقلار .

بو یتردی (بیرینجی صفحه نین قالانی)

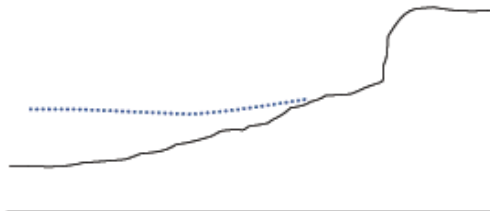
... باخشی یاشام اوچون باشاردیغیمیزجا یتری اندر-دؤندر اندیریك: قویولار قازیریق، کؤهول لر ووروروق، یوللار چکیریك، داملار سالیریق، اکینلر اکیریك، مئشه لر کسیریك، هر نه بیلیریك اندیریك. ذئهنیمیزدن هئچ کئچمیر نئچه ایل چکییدی بو تورپاغین. بو داشلارین یالتیز بیر قاتی دوزه لسن!

یتر بیتؤلوک ده داشدان دوزه لییدی، یترین اوزونده کی داشلارین اوستونده : سو ، هوا ، گونش له نئچه-نئچه آیری عامل لر، ایلر بویو ایشله ییب او برکلیک ده داشلار : اوولور، او یولور، یونولور، سورتولور. بئله لیکله یوموشاق تورپاق اولور. بو تورپاقلاری آخار سولار، گوتوروب آپاریرلار. سویون گوجو آزدلیقجا یوکو (آپاردیغی مواد) یتره قویولور بئله لیکله تورپاق یترین اوستونو اؤرتور. (۱- جی شکل)

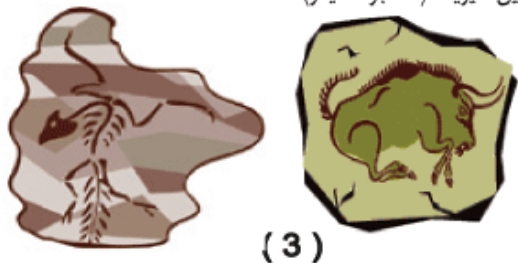
نتجه کی بیلیرسیز بو سولار بیر-بیرینه قوشولاراق جای اولوب دیزه توکولور لر. لو نارین لا حل

اولموش مواد کی بوراجان سودا قالمیشدیلار دیزده (۱) یتره اوتورورلار. دیزلرین دبیینده کی تورپاقلار ایل به ایل قالدیلار. آلتداکی تورپاقلارا چوخلو آغیرلیق دوشه رک برکییب داش اولورلار. (۲- جی شکل)

(۲)

دیزده یاشایان موجودلار اولدو کجه بو تورپاقلاردا قورلاتیب ایسکئلنت لری اونلاریلان بیرلیکده داش اولوب قالارگی اولورلار کی اونلارا قسیل دئیریك. (۳- جو شکیللر)

(۳)

سیچان به ی (ناغلین آردیسی)

دئدیلم: « باخ سیچان هر ه میز بیر آشیق وورایخ اولرسن. »
سیچان یوگوروب هامیسینی یئدی. یولونو آتیب قاباغینا گئتدی. یولدا بیر چوبانا توش گلدی. چوبان اونو گوروب دئدی: « سیچانا باخ، سیچانا، سیچان هارا گئدیرسن؟ »
سیچان دئدی: « زهری مار سیچان چور سیچان ! دینمیرسن سیچان به ی. »

چوبان دئدی: « سیچان به ی هارا گئدیرسن؟ »
سیچان دئدی: « قالا باغیندا باغبان ایدیم، یئل اسیب، یارپاق دوشوب باشیم سینیب، گئدیرم شیکایته. »
چوبان دئدی: « آ سیچان گئت ائوه ن، قوزولارا دییه رم هر بیر ییر دیرناق وورارلار ، یاخارلار یتره. »

سیچان دئدی: « منی ؟! »
چوبان دئدی: « هن سنی »
سیچان دئدی: « قیزلاری یتمیشم اینه لرین، اوغلانلاری یتمیشم آشیقلا رینان، ایندی ده سنی ییه رم قوزولارینان. »
یومولوب هامیسینی یئدی. یولا دوشوب گئتدی. ناخیرچی کهریزده اینکلری سوواریدی. سیچانی گورجک دئدی: « سیچان باخ سیچانا سیچان هارا گئدی رس ؟! »
دئدی: « زهری مار سیچان، چور سیچان دینمیرسن سیچان به ی. »

ناخیرچی دئدی: « سیچان به ی هارا گئدی رس؟ »
اونلارا دیین سوزلری بونادا دئدی. ناخیرچی گولوب دئدی: « قاییت ، الیم - آیاغیم دیمه میش قاییت ، اینکلره دییه رم هر بیر ییر بورتوز وورار بیرتیلارسان. »
سیچان دئدی: « قیزلاری یتمیشم اینه لرین، اوغلانلاری یتمیشم آشیقلا رینان، چوبانی یتمیشم قوزولارینان، سنی ده ییه رم ناخیرلارینان »

یومولوب اونلاریدا یئدی. سیچانین قارنی ششمیشدی نمته ینکه لیخدا اولموشدو. یانلارینی باسا-باسا یتریریدی. اوپاندان بیر دیققیلی پیش بالا گوردو بیر توتوخ-موتوخ سیچان گلیر. سیچانین اوستونه جوموب قارنینی دیرناخلارینان بیرتدی. هر نمه نه یتمیشدی ائشیگه توکولدو. قوزولار مله دیلر ، اینکلر موؤولدا یلار، اوشاقلاردا قاچیب گئدیبلر ائولرینه.

* سویله ین : عابدین عابدین پور